

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

Թեմա՝ Գեղագիտական դաստիարակության նպատակը,
խնդիրները և մեթոդները <<Երաժշտություն>> առարկայի
գործընթացում

Կազմեց՝ Մարինե Խամկերյան

<<Կապանի թիվ 5 հիմնական դպրոց>> ՊՈԱԿ

Ղեկավար՝ Միլենա Մինասյան

Վերապատրաստող կազմակերպություն՝ <<Կապանի N2 ավագ

դպրոց >> ՊՈԱԿ

Կապան 2022

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ.....	2
ԳԵՂԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿԸ, ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ և ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ «ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ» ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԳՈՇԸՆԹԱՑՈՒՄ.....	3
ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ.....	13
ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ.....	14
ՀԱՎԵԼՎԱԾ	15

Ներածություն

Դպրոցականների դաստիարակության համակարգում կարևոր տեղ ունի գեղագիտական դաստիարակությունը, որը նպաստում է երեխայի հուզական ոլորտի զարգացմանը և զգայական փորձի հարստացմանը, ակտիվացնում նրա իմացական գործունեությունը, բացահայտում է նրա ստեղծագործական կարողությունները և խթանում դրանց զարգացումը:

Դպրոցականների գեղագիտական դաստիարակությունը ձևավորում է

- գեղագիտական գիտակցությունը (տարրական գիտելիքներ արվեստի և գեղեցիկի մասին, գեղեցիկը ճանաչելու, նկատելու և գնահատելու կարողություններ, գեղեցիկի պահանջմունքի և գեղագիտական ճաշակի դաստիարակություն):
- ինչպես նաև գեղագիտագեղարվեստական ընդունակություններն ու կարողությունները:

Ազգային երգը, պարը մեծ հնարավորություն են տալիս երեխաների գեղագիտական դաստիարակության զարգացման համար՝ ուսուցանելով գիտելիք (տեղեկություններ ազգային արժեքների մասին), ձևավորելով երաժշտական ճաշակ ու կարողություններ և գեղարվեստական հմտություններ:

Աշխատանքի նպատակն է ուսումնասիրել դպրոցականների գեղագիտական դաստիարակության առանձնահատկությունները, ինչպես նաև ցույց տալ <<Երաժշտություն>> առարկայի՝ որպես արդյունավետ միջոցի դերը ուսումնական գործընթացում:

**Գեղագիտական դաստիարակության նպատակը, խնդիրները և մեթոդները
<<Երաժշտություն>> առարկայի գործընթացում**

<<Զգուշությամբ և երկյուղածությամբ մոտեցեք դաստիարակության գործին, խիստ փափուկ պաշտոն մըն է ձերը:Սխալ ուղղությամբ՝ ազգ մը կխորտակեք վերջը>>:

Կոմիտաս

Դպրոցականների դաստիարակության համակարգում կարևոր տեղ ունի գեղարվեստական դաստիարակությունը, որը հատուկ կազմակերպված մանկավարժական գործընթաց է՝ ուղղված երեխայի գեղագիտական զգացումների, կյանքում և արվեստում գեղեցիկի վերաբերյալ պատկերացումների ձևավորմանը, շրջապատող իրականության հանդեպ, գեղագիտական վերաբերմունքի, գեղագիտական վերաբերմունքի ձևավորմանը:

Գեղագիտական դաստիարակության խնդիրները ուղղված են սովորողների՝ գեղեցիկը նկատելու, ճանաչելու, գնահատելու կարողությունների ձևավորմանը, ինչպես նաև հուզականորեն համարժեք արձագանքելու ունակությունների զարգացմանը, գեղագիտական ճաշակի դաստիարակմանը:

<<Երաժշտություն>> առարկան հանրակրթական դպրոցում հանդիսանում է արվեստի դասավանդման արդյունավետ միջոց: Երեխաները ընդգրկվում են երաժշտական ներդաշնակ <<աշխարհ>>՝ երգում, պարում, երաժշտություն ունկնդրում, հանդես գալիս նոր մտահաղացումներով, ստանում գեղագիտական հաճույք:

Երաժշտություն առարկայի նպատակն է դաստիարակել հոգևոր և բարոյագեղագիտական բարձր արժեքներով օժտված մարդ, երաժշտության գիտակից և ակտիվ ունկնդիր, որը կարող է արժևորել իր ազգային և համամարդկային երաժշտական մշակույթը:

Դպրոցական տարիքում երեխայի գեղագիտական դաստիարակության հիմնական նպատակը երեխաների գեղագիտական գիտակցության և ճաշակի ձևավորումն է, որը խթանվում է երաժշտության միջոցով:

Երաժշտությունը ձևավորում է վառ անհատական կերպարներ, վառ գույներ առաջացնում խոր հույզեր՝ շարժելով կատարողի և ունկնդրողի միտքը:

Անհրաժեշտ է դեռ վաղ հասակից, երեխաների մեջ առաջացնել, սեր դեպի երաժշտությունը, դեպի արվեստը: <<Երաժշտություն >> առարկայի գործունեության ձևերը՝ դասարանական երգեցողությունը, երաժշտության ունկնդրումը, պար, ռիթմիկ և երաժշտա-ռիթմիկ վաժույթներ, երաժշտական խաղեր, նվագակցություն <<բնական հարվածային նվագարաններով>> օգնում են աշակերտներին տիրապետել երաժշտական արվեստին:

Դասարանական երգեցողությունը ամենակարևոր միջոցներից է, քանի որ երեխաները փոքր հասակից սովորում են երգել, դառնում երաժշտության կատարողներ : Ինքնուրույն երգելով կամ նվագելով՝ նրանք ավելի լավ են զգում և ըմբռնում երաժշտությունը, սիրով են լցվում երաժշտության հանդեպ:

Դասարանական երգեցողությունը զարգացնում է երեխաների լսողությունը, երգչական ունակությունները: Կարևոր է, որ շնչառությունից ճիշտ օգտվեն ունենան հստակ առոգանություն:

Երգեցողության խնդիրները

- ազգային, մանկական նյութի յուրացում
- ինտոնացիոն մաքուր երգեցողության մշակում
- երաժշտական ունակությունների զարգացում
- երգի կատարողական գրագիտության և կուլտուրայի մշակում
- ճաշակի ձևավորում

Երաժշտության ունկնդրման դասերի նպատակն է երեխաների մեջ սեր առաջացնել դեպի երաժշտությունը, զարգացնել նրանց երաժշտական ճաշակը, սովորեցնել նրանց լսելու կատարվող երաժշտական ստեղծագործությունը: Երաժշտության ունկնդրման դասերը լրացնում են աշակերտների այն գիտելիքները, երբ նա ստացել է երաժշտության և երաժշտության դասերին: Երաժշտության ունկնդրման դասեր պետք է անցկացնել ուսման հենց 1-ին տարուց: 1-ին դասարանի երեխաներն մեծ սիրով են մասնակցում երաժշտության ունկնդրմանը:

Երաժշտության ունկնդրման ավարտից հետո պետք է պատմել ունկնդրումից ստացած իրենց տպավորումների մասին, ինչպիսի՞ն է

ստեղծագործության բնույթը (ուրախ, թախծոտ, տխուր, տեմպը արագ, հանդարտ, դանդաղ) ո՞վ է կատարում այն մենապա՞րը, թե՞ երգչախումբը, նվագարա՞նը, թե նվագախումբը և այլն: Այդ տարիքի երեխաները դժվարանում են բառերով ճիշտ ձևակերպել երաժշտությունից ստացած իրենց տպավորություններն ու զգացողությունները, դրա համար պետք է երեխաներին օգնել նրանց մտածողությունը խթանող հետևյալ հարցերը.

ա. Ի՞նչ տպավորություն ստացար:

բ. Ի՞նչ ես ուզում անել այդ երաժշտության ուղեկցությամբ երգել, պարել, քայլել

գ. Ի՞նչ նվագարան էր հնչում:

դ. Ի՞նչ գույներով կներկայացնես այդ երաժշտությունը:

Ունկնդրման գործընթացն իրականացվում է հետևյալ հերթականությամբ.

ա. Ուսուցչի մեկնաբանող խոսք բ. երաժշտական ստեղծագործության գեղարվեստական կատարում գ .դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում դ. Երաժշտության բնութագրում:

Խմբական երգեցողությունը դպրոցում նպաստում է դպրոցականների երաժշտական ճաշակի զարգացմանը: Երգեցիկ խմբում մասնակցող երեխաները ձեռք են բերում երգչական ունակությունները: Դպրոցական միջոցառումների ժամանակ հայտնաբերվում են շնորհալի երեխաներ՝ ասմունքողներ, պարողներ, նվագողներ, երգողներ, որոնք իրենց ելութներով հարստացնում են այդ հանդեսների ծրագրերը:

• Գեղարվեստական երգեցողություն

Յուրաքանչյուր երգ, լինի պարզ կամ բարդ, փոքր կամ մեծ, պետք է կատարվի գեղարվեստական բարձր ճաշակով և արտահայտիչ ձևով: Երեխաներին պետք է ծանոթացնել կատարողական տարբեր ձևերի, օրինակ՝ տարբեր տրամադրությամբ և տարբեր շեշտերով պետք է կատարել քայլերգերը, քնարական երգերը, պարերգերը և այլն: Երեխաների երգեցողությունը պետք է լինի գեղեցիկ: Երեխան սիրում է երաժշտություն և կարողանում է տարբերել գեղեցիկ երգը տգեղից, լավը վատից:

Գեղարվեստական երգեցողության համար գեղեցիկ և ճիշտ առոգանությունը անհրաժեշտ պայմաններից մեկն է: Երգչական ունակությունների ուսուցման զարգացման պրոցեսում պետք է հատուկ ուշադրություն դարձնել երեխաների ճիշտ առոգանության վրա, առանց դրա գեղարվեստական երգեցողություն լինել չի կարող: Ունկնդիրը պետք է հասկանա ունկնդրվող երգի բովանդակությունը, իսկ առանց կատարողի լավ առոգանության տեքստը աղավաղվում է, երգի բառերը տեղ չեն հասնում, դրա համար երգը մնում է ունկնդրի համար անհասկանալի: Շատերը կարծում են, թե ուժեղ երգեցողության դեպքում է, որ երգն ըմբռնելի է լինում ունկնդրի համար: Դա սխալ է: Կարելի է երգել շատ ուժեղ, բայց բառերը վատ արտասանել, և կարելի է երգել մեղմ, բայց բառերը պարզ ու հասկանալի արտասանել: Հարկավոր է լավ արտասանել ծայնավորները « օ, ա, ու, ի, է », բերանի բացվածքին տալով արտասանվող հնչյունին համապատասխան և հարմար ձև:

Ծայնավոր հնչյունների լավ արտասանությունը օժանդակում է առոգանությանը: Առոգանության համար պետք է սովորեցնել արագ տեմպով երգող երգեր, որոնց մեջ կան կրկնվող բառեր ու հնչյուններ: Գեղարվեստական երգեցողության համար պետք է երեխաներին ծանոթացնել երաժշտական ստեղծագործության տեմպին և կատարման նրբերանգներին:

Երաժշտության գեղարվեստական կատարման համար մեծ նշանակություն ունի կատարվող երգի տեմպը գտնելը և տվյալ երգը իր իսկական տեմպով երեխաներին սովորեցնելը:

Երաժշտական ստեղծագործությունների տեմպերը նշանակվում են երգի սկզբից, իտալական տերմիններով: Դանդաղ տեմպերը նշանակվում են երգի` *largo*, *Adagio*, *lento*, չափավոր տեմպերը` *Andante*, *Moderato* և *Allegreto*, արագ տեմպերը` *Allegro*, *Vivo*, *Prestissimo* բառերով:

Երգեցողություն առանց նվագակցության և նվագակցությամբ

Կան երգեր, որոնք հորինված են առանց նվագակցության երգելու համար:

Խմբական այն երգեցողությունը, որը կատարվում է առանց նվագակցության կոչվում է *a capella* (ակապելա): Կոմիտասի բոլոր խմբական ստեղծագործությունները գրված են առանց նվագակցության` *accapela*

կատարելու համար:

A capella երգեցողությունը խմբական արվեստի ամենաբարձր տեսակներից մեկն է: Խմբական երգեցողությանը կարևոր տեսակն էլ նվագակցությամբ կատարվող երգեցողությունն է: Երգեցողությանը նվագակցում են տարբեր գործիքներ: Դաշնամուրը, որպես ամենահարուստ գործիքներից մեկը հարստացնում է երկձայն և եռաձայն խմբական երգերի գեղարվեստական կատարմանը և ձևավորմանը: Դաշնամուրի նվագակցությունը հնարավորություն է տալիս կոմպոզիտորին երգի և նվագակցության փոխադարձ օգնությամբ ստեղծել երաժշտական պատկերներ: Երաժշտական գործունեության մյուս ձևը երաժշտառիթմական և պարային շարժումն է, որը նպաստում է սովորողների հոգևոր և ֆիզիկական ուժերի զարգացմանը:

Ռիթմիկ և երաժշտա-ռիթմիկ վարժությունների նպատակը սաների երաժշտական ունակությունների, ռիթմի զգացողության զարգացումն է, հնչյունի տևողության ճիշտ կատարումը: Գործողության այս ձևի ընթացքում սովորողը կատարում է ունկդրվող կամ կատարվող ստեղծագործությունների ռիթմական նվագակցություններ, սովորում և կատարում է պարային շարժումներ:

Պարը իր շարժումային համակարգով մի լեզու է որն արտահայտում է մարդու հոգեվիճակը , հուզերն ու ապրումներնը՝ ուղեկցվելով երգով, երաժշտությամբ, հարվածային նվագարանների կամ ծափերի ռիթմիկ պատկերով: Շատ կարևոր է, որ ուսուցանվի մաքուր ավանդական պար: Ավանդական պարերը կարող են պարել բոլորը, դրանք բնական շարժումներից են կազմված, մատչելի են հասկանալի:

Երեխաների սիրած գործունեության տեսակներից է խաղը, երաժշտական շարժախաղերը, որոնք կարևոր դեր են կատարում դպրոցականների շարժումային գործունեության գործում: Շարժախաղերը հնարավորություն են տալիս երեխաներին ցուցադրելու ստեղծագործական երևակայություն:

Շատ լավ է ցուցադրել երգի բովանդակությունը պատկերող գեղարվեստական պլակատ: Երեխաներին կարելի է հանձնարարել մատիտով կամ ներկերով նկարել երգի բովանդակությունը: Եթե երգի մեջ կան երկխոսություններ, ապա երգը սովորելուց հետո դերերը բաժանել և խաղի միջոցով ավելի աշխուժացնել երգը, օրինակ՝ Ճուտիկ մանկական օպերան (խոսք՝ Հակոբ Աղաբաբյանի, երաժշտություն՝ Մարտին Մազմանյան):

Հեղինակի դերը կկատարի դասարանը, աշակերտներից մեկին կարելի է տալ Ճուտ Մարիի դերը, մեկ ուրիշին՝ Աքլորիկի, մյուսին էլ՝ Թխսի դերը:

Լսելով օպերային երաժշտությունը, կատարելով երգերը, պարերը, քայլ երգերը՝ երեխաները ծանոթանում են օպերայի տեսակին, առանձնահատկություններին: «Աքլորիկի ,թխսի և ճուտիկների երգը» մատուցվում է դաշնամուրի նվագակցությամբ, ապա այն, աշակերտները լսում են սինֆոնիկ նվագախմբի և երգիչների կատարմամբ՝ ծանոթանալով «օպերա» հասկացությանը:

Երեխաները սովորելով «Ճուտիկ » մանկական օպերայից «Աքլորիկի, թխսի և ճուտիկների երգը»՝ կկարողանան որոշել երաժշտության տեսակը, տեմպը, ռիթմը կծնավովեն գեղարվեստախոսքային արտահայտիչ խոսք ունենալու կարողությունները, կգարգացնեն երաժշտական և բեմական ընդունակությունները, կդաստիարակվեն գեղագիտական բարձր ճաշակով:

Հետազոտությունը ցույց տվեց, որ այդ ուսումնական պարապմունքը արդյունավետ էր և ուսանելի: Ըստ այդմ ստորև ներկայացված է աղյուսակ՝ համապատասխան չափանիշներով:

Այսպիսի երգախաղերը երեխաների մեջ մեծ աշխուժություն են առաջացնում , սեր են զարթնեցնում դեպի արվեստը, երաժշտությունը և երեխան անհամբեր սպասում է երգեցողության դասին, որպեսզի հագեցնի իր գեղարվեստական պահանջը:

Գործունեության հաջորդ ձևը անհատական ստեղծագործում կամ իմպրովիզացիան է, որի գլխավոր նպատակը սովորողների ստեղծագործական ունակությունների զարգացումն է:

Իմպրովիզացիայի բոլոր միջոցները երեխաների մեջ զարգացնում են գեղարվեստական երևակայություն, բարձրացնում երաժշտական գործունեության ակտիվությունը:

Երեխաները բոլոր երաժշտական գիտելիքները ձեռք են բերում երաժշտությամբ գործնական զբաղվելու ընթացքում, ծանոթանում են երաժշտության մեջ դրանց կիրառմանը:

Երեխաների երաժշտական դաստիարակության գործում մեծ նշանակություն ունի երաժշտությունը, ռիթմը և պարարվեստը:

Ռիթմի նպատակն է երեխաներին սովորեցնել երաժշտական ընկալման մասին և զարգացնել ռիթմիկ զգացողություն: Երաժշտության ժամին դասի հիմնական նպատակն է՝

- Ջարգացնել երեխաների հույզերն արտահայտելու կարողությունը
- Ջարգացնել երգը արտահայտիչ կատարելու կարողությունը
- Մեկ շնչով մի քանի նոտա մաքուր հնչերանգով երգելու հմտությունը:

Ռիթմիկայի ընթացքում պետք է ուշադրություն դարձնել ճիշտ կեցվածքի, շարժումների սահուն զարգացմանը:

Դպրոցում երեխաներին ծանոթացնում ենք ժողովրդական մշակույթին, որոնք երեխաների մոտ առաջացնում են հայրենասիրություն:

Որպեսզի դասերն արդյունավետ լինեն և օգուտ բերեն երեխաներին, անհրաժեշտ է ստեղծել հարմարավետ միջավայր:

Երաժշտությունը մշտապես օգտագործվել է երեխաներին հանգստացնելու ,սփոփելու զբաղեցնելու և կրթելու համար: Երաժշտության կենտրոնի աշխատանքը նպաստում է երեխաների համակողմանի զարգացմանը: Նրա առավել ակնհայտ նշանակությունը կապված է հուզական զարգացման հետ: Յուրաքանչյուր մշակույթ ունի սիրո, փառաբանության, ուրախության,

խիզախության, տխրության երաժշտական դրսևորման իր ուրույն պարզունակ օրինակները, որոնք երեխաները հեշտորեն կարող են յուրացնել և դրանց միջոցով արտահայտել իրենց զգացմունքները:

Եթե դասերը ճիշտ են կազմակերպվում, երեխան դառնում է կայուն, հարգալից վերաբերմունք է ունենում ուսուցչի նկատմամբ: Դրա համար հարկավոր է՝

- Ճիշտ երաժշտական նվագակցություն
- Դասերն անցկացնել խաղային եղանակով
- Պետք է լսել երեխաների ցանկությունները
- Պետք է հանգիստ բացատրել, թե երեխան ինչ սխալ է արել

Ռիթմիկ դասերի ընթացքում երեխաները սովորում են պարի հիմնական տարրերը, անցկացվում են ֆիզիկական վարժություններ: Սա հատկապես կարևոր է տարրական դասարանի աշակերտների համար, քանի որ նրանց համար կարևոր է հնարավորություն տալ դուրս հանել իրենց էներգիան: Նման գործողությունների ընթացքում կազմակերպվում են խաղեր:

Գեղարվեստական և գեղագիտական զարգացում

Մեծ հնարավորություններ է տալիս ՏՀՏ օգտագործումը: Տեղեկատվական ներկայացումները, տեսանյութերը օգնում են երեխաներին ծանոթացնելու գործընթացը երաժշտությամբ արվեստին հետաքրքիր դարձնելու համար: Օգտագործելով ՏՀՏ-ն, հնարավորություն ենք ունենում տեսողական տեղեկատվություն փոխանցել երեխաներին:

ՏՀՏ-ն կիրառելով երաժշտական դասերը բարձրացնում են երեխաների ճանաչողական հետաքրքրությունը երաժշտության նկատմամբ:

Նոր մեթոդների կիրառումը

Երաժշտության ժամերին օգտագործում ենք ուսուցման նոր մեթոդներ: Ուսուցման մեթոդը մանկավարժական գործունեության մի միջոց է, որով իրականացվում է ուսուցչի և աշակերտի համագործակցությունը՝ ուղղված ուսումնառության նախանշված արդյունքին:

Ուսուցման մեթոդների դասակարգման հիմքում դրվում են հետևյալ հատկանիշները.

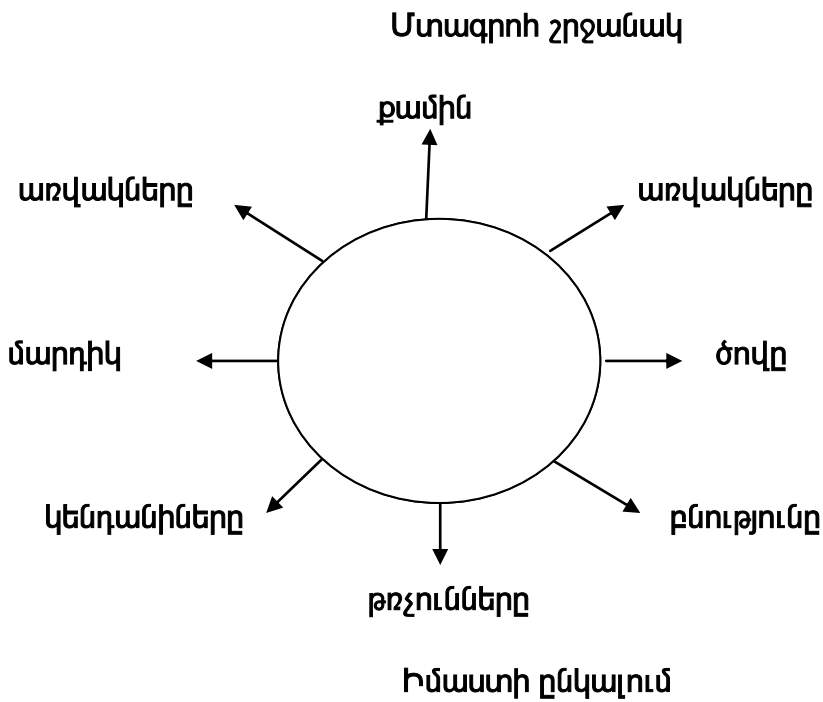
- Ճանաչողական աղբյուրները
- Տրամաբանական սկզբունքը
- Ուսուցման տիպը
- Սովորողների ինքնուրույնության մակարդակը
- Ուսուցիչ գործունեության տեսակ

Ինտերակտիվ մեթոդների կիրառումը նպատակ ունի զարգացնելու սովորողների, ինչպես մտավոր, այնպես էլ զգայական կարողությունները:

Դասերի ընթացքում կազմակերպվում են անհատական, խմբային, զույգերով աշխատանք: Մեթոդներով դասերը վարելու հիմնական քայլերն են.

- Դասի նպատակների սահմանում
- Տեղեկատվության մատուցում
- Ուսուցչի աջակցությամբ աշակերտների աշխատանքի կազմակերպում
- Աշխատանքների վերջնական արդյունքի ներկայացում

Երաժշտության դասին օգտագործում ենք նաև <<Մտագրոհ, Մտքի քարտեզագրում >> մեթոդը: Այս մեթոդը օգնում է որևէ թեմա կամ խնդիր դասակարգել և բաղդատել մեծից մինչև փոքր <<տաքսոնների>>: Այսինքն՝ ներկայացնել տվյալ նյութը, որպես ամբողջություն, քայլ առ քայլ մասնատել և դասակարգել:

Իմաստի ընկալման փուլում նոր նյութը մատուցվում է «ներածական գրույց» մեթոդով, ստեղծագործության ունկնդրումով «հարց ու պատասխան» մեթոդով, T-աձև աղյուսակի օգտագործումով:

Ուսումնական նյութը ուսուցանել ֆրագներով, վերլուծել ունկնդրած ստեղծագործությունները, համեմատել դրանք՝ նշելով առանձնահատկությունները: Երգերը բնական նվագարաններով նվագակցել՝ ընդգծելով զարկերը:

Կշռադատման փուլ

Քառաբաժան մեթոդի կիրառումը կնպաստի պարզելու դասավանդած նյութի յուրացվածության մակարդակը, արտահայտելու իրենց զգացմունքները, սովորածը՝ նոր գիտելիքները, գաղափարներ, մտքերը, իսկ 4-րդ բաժնում՝ լոգո պատկերելու ինչ-որ նկար թեմայի վերաբերյալ կապահովեն միջառարկայական կապը նկարչության հետ:

Ի՞նչ գիտեի	Ի՞նչ սովորեցի
Ի՞նչ զգացի	Նկար

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Գեղագիտական կրթությունը դարձնում է բացահայտում է երեխաների մոտեցումները մարդկային աշխատանքի գեղեցկության ու վեհության նկատմամբ: Ջարգացնելով երեխաների հշողությունը, մտածողությունը, հետաքրքրասիրությունը հնարավորություն է տալիս սիրել և ընդունել, տեսնել և գնահատել արվեստը: Երաժշտությունը մի յուրահատուկ լեզու է, որը շրջապատի համար մատչելի է դարձնում ներքին ապրումները, դարձնելով դրանք «լսելի»: Երաժշտությունը որոշ ժամանակ տևող հնչյունների հիացմունք առաջացնող ամբողջություն է ներդաշնակության մեջ:

Երաժշտությունը մեծ ազդեցություն ունի նարդու հոգեկանի վրա՝ առաջացնելով բազմազան հույզեր: Ջայնային տատանումները ընկալվելով լսողական օրգանի միջոցով փոխանցվում են ինֆորմացիան դեպի ուղեղի համապատասխան մասեր: Տատանումները անմիջականորեն ազդում են մարմնի և մեր կատարած գործունեության վրա: Երաժշտությունը հանգստացնող, երբեմն նաև բուժող միջոց է: Հայտնի է, որ օրգանիզմի վրա ուժեղ ազդեցություն ունի դասական և ժողովրդական երաժշտությունը, աշակերտները այն ընկալում են լավ, կարողանում են վերլուծել և զարգանում է գեղագիտական ճաշակը:

Ուսումնասիրելով «Երաժշտություն» առարկան՝ առարկայի նպատակն, խնդիրները և մեթոդները սովորողների երաժշտական գործունեությանը պարզ դարձավ, որ սովորողների գեղագիտական դաստիարակության լավագույն միջոցը երեխաների մոտ երաժշտական բարձր պատկերացումների, երաժշտական ճաշակի ձևավորումն ու զարգացումն է:

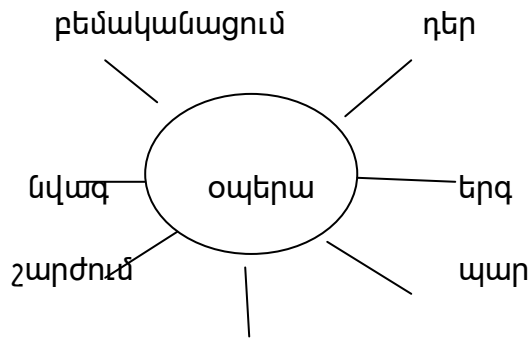
ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. 5-6 տարեկաններ. Ղաստիարակի ուղեցույց
2. Յու. Վ. Յուզբաշյան
Արվեստագիտության գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր
3. Ս. Ս. Փահլևանյան
Արվեստագիտության թեկնածու, պրոֆեսոր
4. Վ. Ի. Ավետիսյան
Մանկանվարժական գիտությունների թեկնածու
5. «Զանգակ-97» հրատարակչություն, ուսուցչի մեթոդական ձեռնարկ
6. Նախադպրոցական մանկավարժություն
Նաիրա Գրիգորյան

Հավելված

Դասի պլան՝ 2-րդ դասարան

- Դասի թեման- Ինչի՞ մասին է պատմում երաժշտությունը
<<Աքլորիկի, թխսի և ճուտիկների երգը>>
- Ունկնդրում- Լ, Վ. Բեթովենի <<Ուրախ, տխուր>> ստեղծագործությունը
- Ուսուցանել- << Աքլորիկի, թխսի և ճուտիկների երգը>>
- Դասի նպատակը- Ուսուցանել երգը, ունկնդրել Բեթովենի <<Ուրախ, տխուր>
ստեղծագործությունը. ունենալ սեփական կարծիք բնույթի,
բովանդակության մասին:
- Ուսուցանող- Ծանոթացնել մանկական օպերայի
առանձնահատկություններին
- Զարգացնող- Զարգացնել երգչային ձայները ճանաչելու և տարբերելու
կարողությունը:
- Դաստիարակող- Դաստիարակել սեր մանկական օպերայի հանդեպ
- Վերջնարդյունք- Կարողանա տարբերակի օպերային երաժշտությունը, երգի
արտահայտիչ, նկարագրական բնույթով և մաքուր
ինտոնացիայով:
- Մեթոդական հնարքներ-Տ-աձև աղյուսակ, մտագրոհ մեթոդ, դերախաղ:
- Միջառարկայական կապ-Գրականություն, կերպարվեստ, պարարվեստ:
- Դասի ընթացքը
- Խթանում- Ունկնդրումից հետո մտագրոհի միջոցով ճշտել աշակերտների
նախնական գիտելիքները օպերայի մասին:

Ամփոփում ենք երեխաների պատասխանները.

Իմաստի ընկալում- Ծանոթացնել մանկական օպերայի առանձնահատկություններին, ուսուցանել երգը՝ կատարել այն դերախաղով:

Կշռադատում- T-աձև աղյուսակի միջոցով վերլուծել <<Ուրախ, տխուր>> ստեղծագործությունը: Դերախաղի միջոցով իմանալ, թե ինչպես են արտոհիկը, թուխսը և ճուտիկները գտնում կորած ճուտիկին:

Լ. Վ. Բեթովեն

Ուրախ	Տխուր
Ուրախ տրամադրություն	Դանդաղ տեմպ
Արագ տեմպ	Թախծոտ
Ուրախ բնույթ	
Պարային	

